

יידישע

פעסטער צייטונג

(מאָנטאג-אויסגאבע)

דער ערשטער טאג פון פערטער צייטונג... 1875

דער ערשטער טאג פון פערטער צייטונג... 1875

Nr. 21, יענערטע יארזאגא, 1875

פעסט, ה' יאדר ה'תרל"ה.

Pest, den 15. März 1875.

אינערע פאליטיק.

דער שטורם נאך דעם נייען אונגארישען מי- ניסטער-וועכסל, האט זיך בערייט זייט איינען מאנען געלעגט אונד אללעס איזט וועדער אן רוח- נעם געלייזט. דער נייע מיניסטער דעם אינגער-נעם- ליד הערר קאלאמאן טיסא, פערשטעקט זיינע זאבע זעהר גוט אונד דיא נעשעפטע דער רעגירונג נעה- מען איהרען רעגולעטיען פארטאגאן. אגא-אין דער זעלבע דעם אבערהויזעס, ווא דיא מאנאטען זיצען, ווארדע דאס נייע מיניסטעריאום פאן באראן ניקאלויס ווא א מיט איינער שוואונגפאללען רעדע בערייטט. ער ערווענטע אין זיינער רעדע, וויא זעלבסט דער כאני דיא פארטיא-פערטיאניונג בע- ווערקשטעלונגע אונד וויא ניכט עקס אין דער נעה דעם כאניס ווארדע דאס העכער עקסטימ- רען, וועלכע אין אונגארן דיא אונגארישע ווינטי- מען, דער שלום זיינער רעדע לויטעט: ווינען עס איזט געלינגט אייך אונזער דעם פאלקע דיא פאר- טיען צו פערטיאניגען, אז אייז דיא האפעניג בע- גריינעט, דאס פאן דעם עיטעט פערטיניסטערען דימסטעל אונזערעם פאטערלאנדעם דיא וואלקען פערשווינדען ווערדען.

קאלאמאן טיסא, וועלכער אין דיעזער צייט צור רעכטען איבערטרעטען איזט אונד מיני- סטר ווארדע, מוסטע אין זיינעם וואהלבעצורקע רעדערען פאן זיינער רעפערטיגע-שטעללע אב- דאנקען, ווייל ער דאך נור אלס לינקער רעפאר- טער געוועהלע ווארדע, מאן מיט דאזער אב- רעצין איינע ניא-וואהל פארנעהמען אונד דא מוסען עיסט דיא דעברעצער וועהלער ציענען, אב ווא דען מיניסטער טיסא פאן דער נייען ליבעראלע פארטיא וויטער צו איהרעם רעפארטערען ווינטישן.

טיסא האט דאזער פאריגען דאנערטסאג איין וועדערטרייבן אן זיינע דעברעצערע וועהלער נע- רייכטעט. אין דיעזעם שרייבען הייסט עס אונזער אנזערע: אן מייער רעדע פאם 10 טען אונזער האבע איך מייען שטעללונג בעצייכעט אונד מייע אנווייזען אבער דיא זאגע קלאגנישטעללע איך האבע געזאגט דאס איך אין דער נענעווערטיגען שטרייבען לאגע אנוועיטעם פאטערלאנדעס עס ניכט פיר ערליכט האלטען, ווענען דעם שטרייטעס אי- בער דען 1867-ער אויסגלייך דיא רעכטע דעם לאנדעס צו פערטאכלעטען, דיעזע אנוויט האסטע אים רייכטסאגע וויא אייך ביים קאניגע בייפאלל געפונדען אינע איך נאדע דיא מיר אנוועכאטענע מיניסטער-שטעללע אן. אום מייען קרעפטע דעם לאנדע וועמען צו קאניגע, נון מאנען דיא העררען וועהלער אורטויללען, אב מין שרייטט גערעכט וואר, ווען דיא זאגע ווערדען, דאס איך גוט געטהאן האבע, דאן ווערדען דיא מיר איינע זעהר גראסע פריידע בערייטען אונד דעם ווערד מיר נאך אין מייער אר- ביים שטערקען אונד אנאייפערן, ווענן דיא אבער זאגען ווערדען, דאס איך ניכט גוט דאראן געטהאן האבע, דאן ווערד מיר דאס וואהל זעהר שמערצען, אבער דיא ווערדע צו בעוויזען זוכען, דאס מין שרייטט גערעכט וואר.

אום אונגארישען רייכטסאגע געהמען דיא באדעט-פערטאכלונגען איהרען שטעללען אב- לויף, דא נור דיא אויסערטליכען היע אונד דיא דיא געלענדהייט ערגרייפען, אום נענען דיא נייען מיניסטער אייפארטערעטען.

אבער ניכט אז ליבעפאלל ווארען, זונד עס יעטעט דעם קאנישטיטוציאנעללען העררשער גענעראלבער, אין קאני, דער זיינעם לאנדע זאלכע אפערע ברינגט, אים נור דען פריעדען אונד דאס וואהל דעם פאל- קעס צו ערוורקען, דאך וואהרליך ערווארטען, דאס זעלבסט איינטיגע נענגער פאן אכטונג דורכ- דרינגען ווערדען, אונד ווענן דער קאני פאן איטא- ליען זיך אבער דיעזען האדען אונד וויכטיגען בע- זיך פרייט, דאן פרייט זיך אויך דאס אטאלי- ענישע פאלק.

קין העררשער האט וועררענד זיינער רעגיר- ונג אז אפט געלענדהייטס געהאט, פריבען פאן זעלבסט-פערלינגע ווען ער נעכען וויא פריבען פאריי- יאקע, ביא דער צוואסטענוועלט מיט קאזער וויל- העלס, זייטע ער עבענפאלס איינע ערהאבענע זעלבסט-פערלינגע, איינע ריזע שווערער שיק- זאלס-שייאגע האסטע עסטערדיך אנטער זיינער רעגירונג געטראפען, האט דען גראסען קאזער- שטאט אים זיינער פריהערען שטעללונג אין הייטערענע דאס דיא אפט וועררהאטעט אין עסטערדיך פאללשטענדיג ערטרומפעט - אונד מאן ברובט נור צו בערענען, וועלכע זעלבסט- פערלינגע אונד קאני אין אונגארן ערווענען האטעט, דאס גראסע קאנינס - געטענה שפע- העטע דער כאני געדאע דעגריינגען האנוועיס, וועלכע אים אירע 1840 נענען אירן געקעמפלט האבען - אונד אין דען עטצעטען זאגען ערנאנטע ער מיניסטער אים דער ריזע דער פריהערען איינלויטע-פריינדלען פארטיא -

דאס אונד דא א ש ווערד אונזערען קאני נאך ווערדען בענלישטען אונד אין בענלישטען זיי- נעם זאלכען פרייזונגען מיניסטער וואר אין עס- טערוויישיגע קאזער נאך וועלטען אן ווענעדיג, עס אירען פריהער מיטענעם נייטליכ-פריינדלעכע לייטע דיא ראטנעבער דער קאני, אונד זיינע האבען עכען דיא געדערלאגען אין איטאליען אונד הייטערלאנד ערשורעטע, אירדאיש בענלישטע דען עסטערוויישיגע קאזער צור צוואסטענוועלט מיט איינעם קאניגע וועלכע פאם אפסטע פערליכט אונד פערבאנט אים - אונד דיא פריהערדיגען מי- ניסטער העטען דען קאזער רעזער צום פאסטע בענלישטע, איטאליען האט בערייטט זיינע איינ- קייט בענלישטעללעט, עסטערוויישיגע אונד איטא- ליען ווערדען זיך האפענטליך זיע טעהר אייפריעם שראפטעלדע ווארענען, ווארענען אים גוטע נאכ- בארען ווערדען זיע פיר דאס וואהל דער פאלקער פיר פריעדען אונד פרייהייט ווערדען.

וויא דיא נייע פרייע פרעסע אין איהרער פרייטאג-אויסגאבע געלעדט, זאל איינע אבער- טאליגע צוואסטענוועלט דער דריא קאזער פאן הייטערלאנד עסטערוויישיגע אונד רוסלאנד אין אים- זיכט שטערקען, דיא ערסטע בענענינג דיעזער דריא קאזער וואר אים עפטעסעכטער 1872 אונד זייט דא- מאלס ווארדע דער איראפעאישע פרייע ניכט נע- שטארט אונד אז האפעט מאן אייך יעטעט, דאס דיעזע צוואסטענוועלט דער העררשער נור צור בעלשטיינגע דעם פרייענעם בייטראגען קאני.

דער כאני ווערד אס 1 אפריל אבערעם פאן ווען אברויזען אונד אס 6 אפריל ווערד דיא צי- זאסטענוועלט מיט וויקטאר עמאנועל זיין.

ווערדער איינע העררשער-צוואסטענוועלט.

אונד אז בעשטעטיגט זיך דאך דיא נאכריכט דאס אונזער כאני אפאאנס אפריל מיט דעם קאני- נע פאן איטאליען אייך איטאליענישעם בארען צו- זאסטענוועלטען ווערד, דיא צוואסטענוועלט ווערד ניכט, וויא עס אפאאנס געהויסען האט, אין ברע- דני, ווארען אין ווענע דריג שטאטע- פרייען.

מאן האט אין ווען זעהר לאנגע דאריבער נאכגעראכט, וועלכע איטאליענישע שטאדט פאן אים דען אים דיעזער צוואסטענוועלט וועהלען זאל, קאני וויקטאר עמאנועל האט אונזערען קאני אין ווען וועהרענד דער וועלטיאייטשטעללונג בעזוכט אונד אז ווינטיגע מאן איר, דאס אונזער קאני דען קאני פאן איטאליען אין זיינער רעגירונג-שטאדט ר א ס בעזוכען מאנע.

אבער אין דאס פערוויילט אייך נאך אין נע- בענ-הערשער, עטליך דער פאסטע אים בע- העררשער אללער קאטאליקען, אונד ווען אונזער קאני שאן דען הערשער האט אונזערען בעזוכט העטעט, דאן העטעט ער אייך שאן דען צווישען העררשער בעזוכען מיסטען, וואס אירם נאך ניכט אונזערעם ווערען, אין דאס שטערקען זיך קאני אונד פאסטע אים פריידע נענענאבער, אונד עס אייז ניכט פאסטער צוויא פריידע צו גליבער זייט אונד אין זעלבסער שטאדט צו בעזוכען.

דיא שטאדט ווענעדיג, אלס דען אירם דער צוויא איינע-צוואסטענוועלט, געטוישט זיך זיע- מאנד אונזערעם קאניגע צו דאסערען, נאך פאר ווע- ניגען יארהען וואס קאזער פארטאן זאנע דער בע- העררשער פאן ווענעדיג - אונד יעטעס זאלע ער געראטע אין דיעזער נענענאבערען שטאדט דע- יעניגען מיט איינעם פריינדשאפטליכען בעזוכע בע- ערען, וועלכער זיך עכען פאן אירם ווענעדי- נאסטען האסטער.

אונד ווערדן אונזער קאני זעלבסט האט דיא שטאדט ווענעדיג אים דען אירם דער צו- זאסטענוועלט געווערלט, דאס פאלק ערליכטען דיעזען איינע געהאבענען זיע דער קאניליכען דאכערעצייקיש דער קאני האט העטעט אללע בענענען פערזאליכער נאסור, אללע שמער-זעלבע ערנאנווענען אין דען העטערניגער געדענעט אונד ער אייך געווענלעך בארען דער נאך פאר 10 יארהען עסטערוויישיש וואס, דעם איינשטיגע נע- נער דיא פרייענעם-האנד רייכט.

דיא פאליטישע בערייטונג דיעזער צוואסטע- קענס ליינט דאזער אייך דער האנד, עס מוס אין אייפרייטיגע אונד איינעם פריינדשאפט-אונד זיין וועלכעם דיא בידען העררשער פערבייטעט, דא פאן אונזערעם קאניגע זיינע זאלכע שטאט פאן זעלבסט-פערלינגע געשעירט וועלכע פאם איטא- ליענישען קאניגע פריידיג אונגעמאסטע געוויס מיט וויטאר עמאנועל דאסאן עפטע אבער-צייט זיין, דיא אונזער קאני אין ווענעדיג איינע פריי- ליע איראפעאישע פרייען ווערד, דען זאכט העטעט ער איינע אונזערען ארם פיר דיא צוואסטענוועלט בעשטימטען אסטען.

אבער אין איטאליען זעלבסט האט דיעזע נאכריכט איינע פרייזע אבערהאשונג הערשא- גערפען, אונד פירע איטאליענער וועלכע פריהער דעם אסטאלישען עסטערוויישישען קאזער נענע- נער.

אנציינען

קאנקוררן

אין דער העינען ארטאדאקסן קולטם-געמיינדע, איז דא שמעלע פיר איינען שווייך ובורק און נישטן בעל תפלה מיט דעם יארעסניג-האלטע פאן 300 נולדען נעכטס פרייער וואהונג און נעבענעמאלומענטען צו בעוטשען, רעפליקט-טרייערע מיט קבלות פאן ארטאדאקסן ראבביען פערזענען, וואלען בזו ר"ח איהר המע"ל צום פראבעפארטאגע ערשיינען, נור דער אקצעפטירטע בעקאמטס רייזע-שפעצן.

באקאמטס רייזע-שפעצן (אמאבלאטשער קאמא)
דער פארשטאנד.

קאנקוררן

ביא דער העינען ארטאדאקסן געמיינדע איז דא שמעלע איינעס קאמטארס, דער צענדליך ש"ב ומ"ן זיין מוס, אס 15-טען אפריל ל. י. מיט דעם יעדליכען געהאלטע פאן 350 נולדען נעכטס פרייער וואהונג און עצה נישטן נעבענעמאלומענטען צו בעוטשען, רעפליקטירטע דאכען צייגנסען לענגסטענס ביו 1-טען אפריל פערזאנדליך פארצולע-נען, ווייל פראבע-פארבעטען איבערזענעט פערלאנגט ווירד, ווייטשפעצן ווערדען נור דעם אקצעפטירטען פערזענעט.

רוטא (סרמיע) אים מערין 1875.
יאזעף שטיינער,
קולטם-פארשיטאנד.

קאנקוררן

ביא דער העינען ארטאדאקסן ארטא-דאקסן געמיינדע איז דא שמעלע איינעס שווייך קורא ובעל תפלה מיט ר"ח איהר ל. י. צו ערשט-ענען, וועט שמעלע אים מיט 350 נולדען עצה-ליבעס געהאלטע, נעכטס פרייער וואהונג, נאכער שווייך און נעכען עמאלומענטען פערזענען, בע-ווערבער דעזער שמעלע, דא דען געשמעלעטן ון פארדערניגען נאנין ענטשענען קאנגען, דאכען ון מיט נישטן צייגנסען מנאנין זמניו פערזענען, בזו אינהלויבע שבת הגדול ל. י. איהר איינען בעליב-נען שבת צו איינעס פראבע-פארטאגע איינע-נען, דען ווערקאסטען ווערדען נור דעם אקצעפטירטען פערזענעט.

קראלי-העלמען (זעמלענער קאמא)
אינאן שטיינער,
פארשיטענער.

דרוק-העלער אייגענשאפטן, אין דער 19-טען ציילע (פאן אונטען נאך אבען גערעכנעט) מוס עם היסטען, דאס איין קולאגראמס 100/100 ווינענע ספונד אויס (אונד ניט: דאס 100/100 קולאגראמס איין ווינענע ספונד אויס).—דענע 2 דרוק פעהלער קאנן זיך ערדען מיט דעם גרוישיפטע אים בינדל אויסבעסטען.

געשעפטסבעריכט.

פעסטער פרייען.

וויצען, טהייס - וויצען 86-פערדער-נער 477 נולד. - אראדער 86-פערדענער 470 נולד. - באמאטער 867-פערדענער 470 נולד אלעס פער דרייא מאנאטע אונד פער צאלל צענטנער.

קוקורויץ באמאטער 2,95 - 3 נולד פער צאלל-צענטנער אונד פער קאמאס.

האפער 2,04 נולדען פער 50-פערד. - קארין 3,70 פערד. - נערס 2,90 - 2,90 נולדען פער 72 פער.

וויצען נענען דאס פאריגע פרייע-נאטיוונג ונד דא הייסען פרייע אום נוכטס געפאללען. - פער פרייע-יאהר 442-445 נולדען.

האפער פער פרייע-יאהר 2,01 - 2 נולד. - קוקורויץ פער מאי-זוי 3,23 - 3 נולד.

וויצענער פרייען.

ריבא 17,1 נולד. לינאל 20,1 נולד. - פערטראל אום 11 נולד. - שפירטאום 42,1 - 42,1 נולד.

וויצענער שלאכט פיעהמארקס: דער אים-פרייע און דעם שלאכט פיעהמארקס אס 8-טען ד. מ. בעטיוו אונטארשיעט 890 נאלצישע אונד 576 דייטשע. צוואסען 3549 שטיק אכטען קעניש ווארדען פאן ווינענע פליישען 1999 פאן לאנד פליישען 1499 אונד אונפערקויפט נינען אויס לאנד 51 שטיק, דען נעכטס לאנד-אבטרייב 1550 שטיק, פיר ווען ערבלויבען 1999 שטיק, דען וועטצונגע-וויכט שמעלעט זיך דעם שטיק פאן 425 ביז 775 פערד. דען אקופסירטען ערשטיק פאן 85 - 185 נולדען אונד פער צענטנער פאן 23 - 28 נולד. 50 קר.

פרייענער איינלאדונג.

וור עיוונען אונזערע נעגערשען פיענעמאלען, דענען פיע-נוטעראיאנסעריען אום 15 מערין צו ערע נענעט (זאם נאנין דערשליך איהר אהרען, אהרעס - שיליעס אונזערע אום) איהרע פיענעמאלען ליליך ביים עספאנע דענעס בלאטעס צו ערשען, דאס איז און דאס נעכטען בלעטער און אונזערע באקאנטע בעקאסטען קאנגען.

פענאטאויטליכער רעדאקטען: מאיר ביי' רייז.

שטארט קאממען קאנגע אונד מאן פאן דער אויסען-וועלט נענעליך אבעשפערט אים. זאגאר וואלפע קאממען אין דאס שטארט אונד פערעסטען קינדער אונד ערוואכענע, ווען דער שטעטע שמעלעצן ווירד, דאן שטעהט ערס אונד אבערשעוועמאנג צו בע-פריכטען.

דער ערבערער רב ר' געשטארבן (ערסט צום שלוסע אונזערעם בלאטעס ערהאלטען וויר דאס טרו-ווען נאכריכט, דאס הרב הגאון הגדול ר' יוסף שאול נאטהאנאן אב"ד דק"ק לעמבערג ביים ל"ז אדר הארשטאן געשטארבען איז. זיין חבר ר"ס התלמוד, וועלכעס ער מיט זיינעם שוואגער ר' מרדכי שטיינבערג פערקאמסט, איז בערודעמט אונד יעדער קענטט דען נאמען "מרשי הים".

ר' מיניסער טימא אלס ליידי-הער געפאטער (אינע האלבע שמונדע פאר דער געשטוינען רייכטמאנס-ווענע וואר-מי-ניסער טימא אים יידישען טעמפעל אלס נעפאט-טער בייא דער בענעדיקט דעם זאנגעס דעם הערן מארין בייטלער.

באראן שטענען (האט זיך און דער געשטוינען רייכטמאנס-ווענע מיט דער רעדע דעם מיניסער טימא עצה צופרייעדען ערכלערט, זא דאס ווינע פארטייא מיט דער רעווענונס-פארטייא שטימטע אונד וויטעס דער אינאיינעם רייכטמאן בעשעמט וואו, אין דעמולעבען קיינע זאלכע נאמען שטימטעמעהררייט אלס נעסען.)

דער עסטרעייכישע פערד-מארשאל, פרייץ אלעקסאנדער פאן העסטען, בעווכט אונזערעם זיינע שוועסטער דא קאנען פאן רוסלאנד, אלס ער אים וואנגאן צוויקרויטע, שטימען 2 ערלויב-טע נעמעלען, וועלכע בייא מארדער אויסזאנען, און דאזעלבע קופע, בייא דער נעכטען שטאנאן שטייע דער פרייץ און אין אנדערעם קופע, אבער דאס מארדער ונד איהם איך אין ווענע קופע נאכ-געשטימען, דער פרייץ נאחם איינע פיסטאלען, אונד וויא ער דען "האדן" פריירטע, נינג דא לאדונג לאן אונד ריעס איהם איין שטיק פלינגער ווען: דעם וורקטע אבער וואפעל דאס דענען מארדער זיך נוכט צו רורדען געטריווען, אונד בייא דער נעכטען שטא-צוואן דאפאן לעפען.

בעריכטונג.

אין אונזער בינדל איבען דאס ניין מאסע אונד נע-וויכטע האט זיך אין דא 6-טע זייטע (צווייטע ציילע, פאן אונטען נאך אבען גערעכנעט) איין פעהלער אייגענשאפטן דאס מוס עם היסטען, איין נאמס אום עטוואס מער אלס 100 לאטין (אונד ניט: איין נאמס אום עטוואס מער אלס 1 לאטין). און אין דא 12-טע זייטע האט זיך אין

פרייענער איינלאדונג		קוקורויץ באמאטער		האפער		קארין		נערס		וויצען	
פרייען	קוקורויץ באמאטער	האפער	קארין	נערס	וויצען	פרייען	קוקורויץ באמאטער	האפער	קארין	נערס	וויצען
84	85	86	87	88	89	84	85	86	87	88	89
1.35-4.25	1.50-4.40	1.70-4.55	1.85-4.70	2.00-4.85	2.15-5.00	1.35-4.25	1.50-4.40	1.70-4.55	1.85-4.70	2.00-4.85	2.15-5.00
81	82	83	84	85	86	81	82	83	84	85	86
4.25-1.35	4.40-1.50	4.55-1.70	4.70-1.85	4.85-2.00	5.00-2.15	4.25-1.35	4.40-1.50	4.55-1.70	4.70-1.85	4.85-2.00	5.00-2.15
88	89	90	91	92	93	88	89	90	91	92	93
4.80-1.80	4.95-1.95	5.10-2.05	5.25-2.15	5.40-2.25	5.55-2.35	4.80-1.80	4.95-1.95	5.10-2.05	5.25-2.15	5.40-2.25	5.55-2.35
85	86	87	88	89	90	85	86	87	88	89	90
1.40-4.40	1.55-4.55	1.70-4.70	1.85-4.85	2.00-5.00	2.15-5.15	1.40-4.40	1.55-4.55	1.70-4.70	1.85-4.85	2.00-5.00	2.15-5.15
82	83	84	85	86	87	82	83	84	85	86	87
4.35-1.45	4.50-1.55	4.65-1.70	4.80-1.85	4.95-2.00	5.10-2.15	4.35-1.45	4.50-1.55	4.65-1.70	4.80-1.85	4.95-2.00	5.10-2.15
89	90	91	92	93	94	89	90	91	92	93	94
1.80-4.80	1.95-4.95	2.10-5.10	2.25-5.25	2.40-5.40	2.55-5.55	1.80-4.80	1.95-4.95	2.10-5.10	2.25-5.25	2.40-5.40	2.55-5.55
86	87	88	89	90	91	86	87	88	89	90	91
1.45-4.45	1.60-4.60	1.75-4.75	1.90-4.90	2.05-5.05	2.20-5.20	1.45-4.45	1.60-4.60	1.75-4.75	1.90-4.90	2.05-5.05	2.20-5.20
83	84	85	86	87	88	83	84	85	86	87	88
4.40-1.40	4.55-1.55	4.70-1.70	4.85-1.85	5.00-2.00	5.15-2.15	4.40-1.40	4.55-1.55	4.70-1.70	4.85-1.85	5.00-2.00	5.15-2.15
90	91	92	93	94	95	90	91	92	93	94	95
1.90-4.90	2.05-5.05	2.20-5.20	2.35-5.35	2.50-5.50	2.65-5.65	1.90-4.90	2.05-5.05	2.20-5.20	2.35-5.35	2.50-5.50	2.65-5.65
87	88	89	90	91	92	87	88	89	90	91	92
1.50-4.50	1.65-4.65	1.80-4.80	1.95-4.95	2.10-5.10	2.25-5.25	1.50-4.50	1.65-4.65	1.80-4.80	1.95-4.95	2.10-5.10	2.25-5.25
94	95	96	97	98	99	94	95	96	97	98	99
2.00-5.00	2.15-5.15	2.30-5.30	2.45-5.45	2.60-5.60	2.75-5.75	2.00-5.00	2.15-5.15	2.30-5.30	2.45-5.45	2.60-5.60	2.75-5.75
91	92	93	94	95	96	91	92	93	94	95	96
1.55-4.55	1.70-4.70	1.85-4.85	2.00-5.00	2.15-5.15	2.30-5.30	1.55-4.55	1.70-4.70	1.85-4.85	2.00-5.00	2.15-5.15	2.30-5.30
98	99	100	101	102	103	98	99	100	101	102	103
2.05-5.05	2.20-5.20	2.35-5.35	2.50-5.50	2.65-5.65	2.80-5.80	2.05-5.05	2.20-5.20	2.35-5.35	2.50-5.50	2.65-5.65	2.80-5.80
95	96	97	98	99	100	95	96	97	98	99	100
1.60-4.60	1.75-4.75	1.90-4.90	2.05-5.05	2.20-5.20	2.35-5.35	1.60-4.60	1.75-4.75	1.90-4.90	2.05-5.05	2.20-5.20	2.35-5.35
102	103	104	105	106	107	102	103	104	105	106	107
2.10-5.10	2.25-5.25	2.40-5.40	2.55-5.55	2.70-5.70	2.85-5.85	2.10-5.10	2.25-5.25	2.40-5.40	2.55-5.55	2.70-5.70	2.85-5.85
99	100	101	102	103	104	99	100	101	102	103	104
1.65-4.65	1.80-4.80	1.95-4.95	2.10-5.10	2.25-5.25	2.40-5.40	1.65-4.65	1.80-4.80	1.95-4.95	2.10-5.10	2.25-5.25	2.40-5.40
106	107	108	109	110	111	106	107	108	109	110	111
2.15-5.15	2.30-5.30	2.45-5.45	2.60-5.60	2.75-5.75	2.90-5.90	2.15-5.15	2.30-5.30	2.45-5.45	2.60-5.60	2.75-5.75	2.90-5.90
103	104	105	106	107	108	103	104	105	106	107	108
1.70-4.70	1.85-4.85	2.00-5.00	2.15-5.15	2.30-5.30	2.45-5.45	1.70-4.70	1.85-4.85	2.00-5.00	2.15-5.15	2.30-5.30	2.45-5.45
110	111	112	113	114	115	110	111	112	113	114	115
2.20-5.20	2.35-5.35	2.50-5.50	2.65-5.65	2.80-5.80	2.95-5.95	2.20-5.20	2.35-5.35	2.50-5.50	2.65-5.65	2.80-5.80	2.95-5.95
107	108	109	110	111	112	107	108	109	110	111	112
1.75-4.75	1.90-4.90	2.05-5.05	2.20-5.20	2.35-5.35	2.50-5.50	1.75-4.75	1.90-4.90	2.05-5.05	2.20-5.20	2.35-5.35	2.50-5.50
114	115	116	117	118	119	114	115	116	117	118	119
2.25-5.25	2.40-5.40	2.55-5.55	2.70-5.70	2.85-5.85	3.00-6.00	2.25-5.25	2.40-5.40	2.55-5.55	2.70-5.70	2.85-5.85	3.00-6.00
111	112	113	114	115	116	111	112	113	114	115	116
1.80-4.80	1.95-4.95	2.10-5.10	2.25-5.25	2.40-5.40	2.55-5.55	1.80-4.80	1.95-4.95	2.10-5.10	2.25-5.25	2.40-5.40	2.55-5.55
118	119	120	121	122	123	118	119	120	121	122	123
2.30-5.30	2.45-5.45	2.60-5.60	2.75-5.75	2.90-5.90	3.05-6.05	2.30-5.30	2.45-5.45	2.60-5.60	2.75-5.75	2.90-5.90	3.05-6.05
115	116	117	118	119	120	115	116	117	118	119	120
1.85-4.85	2.00-5.00	2.15-5.15	2.30-5.30	2.45-5.45	2.60-5.60	1.85-4.85	2.00-5.00	2.15-5.15	2.30-5.30	2.45-5.45	2.60-5.60
122	123	124	125	126	127	122	123	124	125	126	127
2.35-5.35	2.50-5.50	2.65-5.65	2.80-5.80	2.95-5.95	3.10-6.10	2.35-5.35	2.50-5.50	2.65-5.65	2.80-5.80	2.95-5.95	3.10-6.10
119	120	121	122	123	124	119	120	121	122	123	124
1.90-4.90	2.05-5.05	2.20-5.20	2.35-5.35	2.50-5.50	2.65-5.6						

אין דער פרייאנד-דיענג דעם אינגארשען רייכטמאנעס קאמפן דא האנווער-אייסנאבען צור פעהראנדלונג. מאן גלויבט, דאס איז אים געגען פארטיא (נעמליך דיא „אפפאזיציאן דער רעכטען“) געגען דיעזע פילען איסנאבען אויפטרעטן ווער-דען. ווייל דא דיעזע נאנצע ארמע פיר איבערפליס-סיג האלטען; אלליין פאן דיעזער אפפאזיציאן דער רעכטען האט קיינער איין ווארט געשפראכען, נור דער אייסערסט-לינקער יאנקא איסנאבען טע דען אנטראג דאס מאן דיא האנווער-אייסנאבען נאך געמארה פערטעהרען זאלל אונד צוזאר מיט 200000 fl. וועלכע מאן צו אנטעווערשטימט דער 1848-ער האנווערס פעהרונגען זאלל. מיטא וואר דא אין איינער גלעכטע ווייל ער זייט 1867 נאך אין יעדעס יאהרע דיעזע סוממע צור אנטערשטימונג דער האנווערס אדער אהרער ווישווען פערלאנגטע. יאנקאוויטש האטטע זיך אויך דארף פרושען אונד פערלאנגטע דאס פאם מיניסטער מיטא. וואס ער זעלבסט נאך אלס לינקער פארדערטע.

דארף אנטווארשטעטע טי א. דאס דיעזער אנטראג יעצט צו פעהראנדלען ניכט ריכטיג ווער אונד ער שטעללט דען געגענ-אנטראג, דאס הייז מאגע אים פראטאקאלל אייסשרעכען. דאס עס דיעזען אנטראג פיר יעצט ניכט פעהראנדלען וואלען —

עס ענטשטאנד נון אין גראסער שרייט פאן זייטע דער אייסערסט-לינקען עס קאם צור אבשטימ-מונג אונד מיטא'ס געגענאנטראג ווארדעט מיט 182 געגען 31 שטימען אונגעמאסען. דאס אבער וואר דיעזע אנטעווערשטימט נאך ניכט רעכעניגט. דער אייסערסט-לינקער ענטשט שייט א נוי זאנטע דאס מיטא נאר קיין רעכט האבען, איינען אנטראג צו שטעללען, ווייל ער פארלייט נאך קיין דעפוטיר-טער אים. דא זיינע ווערער-וואהל אין דערבערען נאך ניכט געשעהן ווא נון שארטרע פארט איה אונד זאנטע: „נוט! איך בין יא דעפוטירטער אונד ער שטעללע דעגולבען געגענ-אנטראג, וועל-כען הערר מיטא שטעללע!“

דיעמיט וואר דיא זעענדיג צו געדע. מיטא'ס געדען אין דער פארניג-סיטוואך-דיענג געגען מיטאנאר אונד אין דער פרייאנד-דיענג געגען יאנקאוויטש האבען זאגאר דען אייסערסט-רעכטען זעהר געפאלען אונד זיין בענטהמען אלס מיניסטער ווייר איבעראל געדרייט.

אייסווערטיגע פאליטיק.

פאם איסלאנדע האבען ווייר זעהר וועגני נייעס אין פאליטישער בעזעצעניג צו מעלדען. בלאס אים פראנקרייך קאם דיא נאכריכט, דאס דארט דאס

נייע מיניסטעריאם שאן געשאפען ווארדע. דאס נייע פראנצאזישע מיניסטעריאם איז מעהר מאן-ריכטיג אלס רעפובליקאניש, עס גענטט זיך „קאנווערואטיווע רעגירונג“. דיעזע קאנווערואטיווע רעגירונג ווייל זיך אבער אויך מיט דען רעפובלי-קאנערן פערטראגען אונד פערשפראך איהנען. דאס יא דאס טרייבען דער באנאפארטיסטען פער-הינדערן ווערדע.

פערשידענע נייאנקייטען.

* (ר א ט ש ו ל ד) בעקאנטליך האט זיך אונארן פאריגעס יאהר 1,566,000,000 fl. פאן ראטשילד צו ביליגען פערזענלעך געליעהען אונד ער האט זיך דאבייא זעהר צופארקאממענר געגען אונארן-בע-נאטען. אים דיעזעס אילאסטע האט זיך אונדער קאני דעס באראן לאגעלל ראטשילד אין לאג-דאן אין דען הולרספאלסטען אייסרוקען דיא אל-לעהראכטע אנטרעקענונג אייגענשאפטען אונד דער באראן קארל ראטשילד יא פראנקרייט מיט איינעס האהען אהדען אייגענשאפטען.

* (א י י ק א י ז ר ל י ב ע ר פ א ט ש) דער נוסט אלטע קאנווער פעהרונגער אין פרא וואר ווערדען זיינער לאנגען קראנקייט זעהר ריזיגער געווארען, וואס אויך זעהר ליכט צו ערקלערען איז. ער ווייר גערייט, זענען מאן זיינען ווארען ווערדענדיג אונד ווייר אונד געווען, זענען מאן זיעדעס זיינער ווארטע ביישטימען, עס טרייבט זיך דארף זעהר אפט. דאס ויין דאקטאר ארע זיין איוואנט פאן איהם איינען פאטס אהרפייגע בע-קאסט. זענענעס אים זיין איווער פעהרונג און בענליימונג זיינעס דאקטארס אייגענפאהרען. דער דאקטאר וואסטע ער דיא נאטור דעס קראנ-קען אונד זא אפט דער קאנווער דיא האנד ערהאב-אום מיט ערעוועלעכען צו אהרפייגען, ערטרופע דער דאקטאר שטעלל דיא האנד מיט דער אויסערדע דאס ער דען פילען פיהלען וואלען זא נעט עס אי-יניע טאלע אונד דער דאקטאר ווארדע פאם אהר-פייגען גערעכטעט. אלס זיא אבער שאן פאר דער שטארט ווארען ערהאב קאנווער פעהרונג ווערדע דיא האנד אונד אלס זיך דער דאקטאר שטעלל אונד זיינען וואלעטע זאנטע דער קאנווער: „לאסטען זיא מיר, איך ווייל נור יעמאדען גריסען!“ מרס האט איהם נון דער דאקטאר דיא האנד אייגע-לאסטען — פאטש! דא ערהוילט ער איינע שטימע אהרפייגע!

* (א י י ק א י ז ר ל י ב ע ר פ א ט ש) מרס נור טראפיק רוי בען אלס קאלאסאני גי צי נאך פיהרען דער לינקען וואר-נאך פילען אויסערענונגען קאסען נון דיא וואנדער-אונטער דיעזע אייגענפאלגען מייען. דארט באנדען דיא אונטער איינע שטופ-זאנט דיא מיל-שטייען אן אונד נון שלונגען זיא שטאל אן פערשייטן אום ליכט צו מאכען. באלד ענטדעקטע זיך אויך דער שיוואס אונד דער שווע-פעל-פארען (דאמאלס האטטע מאן נאך מינע זיבהאלצ) אונד מיט שווערע סיחע קאנטע איינע קעצע אונגע-דעס ווערדען.

* (א י י ק א י ז ר ל י ב ע ר פ א ט ש) מרס נור טראפיק רוי בען אלס קאלאסאני גי צי נאך פיהרען דער לינקען וואר-

נאך פילען אויסערענונגען קאסען נון דיא וואנדער-אונטער דיעזע אייגענפאלגען מייען. דארט באנדען דיא אונטער איינע שטופ-זאנט דיא מיל-שטייען אן אונד נון שלונגען זיא שטאל אן פערשייטן אום ליכט צו מאכען. באלד ענטדעקטע זיך אויך דער שיוואס אונד דער שווע-פעל-פארען (דאמאלס האטטע מאן נאך מינע זיבהאלצ) אונד מיט שווערע סיחע קאנטע איינע קעצע אונגע-דעס ווערדען.

בייא דיעזעס ליכטע טעמעט מאן נון דיעזען קאנען דאס עס קיינע צווייא ריכטער ארע ריכטער ווארען, ווארען נאנין איינפאכע צווייא פאליטישע יודען אין לאנגעס קאסטאן דער איינע וואר נאך איין זיינער מאן, ווערדענר דער אנ-דיעזע אים פארגעקויפטען אלטער שאנד אונד ווייא איין פאליטישער רבי אייגענען האטטע.

פערשישען! דאס ליכט אונטער דען קאסטאן ערשט ווען ווייר אונס טיפע אונטען אין דער האלע בענטערען קאנטעס דאס דאס ליכט פיהלען האלען.

זא בעפאלל דער עלטערע דעס זיינען אונד אלס דיע-זער צושטינדע פראפט, ווארען ער און דען פיהרען איהן ליע, נאכ ער איהם קיינע אנטווארט. ווארען פיהרעט איהן בייא דער האנד דאס דאס ליכט פיהלען קללען. אים זיא בע-רייסט איינע ציעמליכע שרעקע אין דעס נראסען אונד לאנ-נען קללען געאנגען דאסן קאסען ווא אן איינע קווער-מויער. וועלכע איינען דאס ווייטערען הינדערטען.

ווייר זנד שאן צו ענדע דעס קללעלעס! זאנטע דער יינערע מאן. וועלכער שפען לוצאטש געהייסען האטטע.

פאלענטע איהם איין טרייער לינקער דעפוטירטער אים ווערפעלעט איינען גוטען וונגערליכען טאבאק (סו דאךאן) אין ברינגען. אלס דאס ניצי פלאנצע מיניסטער ווארדע, בראכטע איהם אינדעסען דער טרייע לינקע דעפוטירטע ווייטער זיינען גוטען, סו דאךאן, אבער ניצי ריעף: „דאס נאטעס וויללען, ווא דענקסט דוא הייז מיר דעם פלאנצע מיניסטער ברינגסט דוא געשווארצען טאבאק!“ דער דעפוטירטע וועט איהן צו איבעררעדען, אלליין אללעס ניטצטע ניכט אונד ניצי מיסטע נור דען שלעכטען טראפיק-טאבאק רויכען. פאר איינען טאגען קאם נון ווערדע דער דעפוטירטע צו ניצי אונד זאנטע: „נון יעצט קאנטע דוא שאן מייען, סו דאךאן.“

פאר דעם דעפוטירטען ווייר ערשט אס, זי דיעזעס מאנאטעס שטאטשפארען.

* (ר א י י ק א י ז ר ל י ב ע ר פ א ט ש) שאן יעצט פאראים-בערעכעט, ווייא זיא נייען וואלען אייספאללען אונד ווערדען. מאן זאנט דאס וועגיסטענס הונדערט דעפוטירטע וועלכע צור שגעניע-פארטיא געהארען אין דען נייען רייכסטאן געוועהלש ווערדען; פאן דען אייסערסט-לינקען ווער-דען קייט דעפוטירטען אין דען נייען רייכסטאן קאסטען.

* (א י י ק א י ז ר ל י ב ע ר פ א ט ש) דיא דיעזע אונארשע צייטונג פערשט נאסלי! האט אין דיעזען טאגען דאס 40-טע יאהר איהרעס בע-שטאנדע ערדרייט, וועכאדליך דער דראקטער אונד דיא מיטאריטישער דיעזעס בלאטטעס זאמט-טא אבער איינע גאארטיגע מאהלעצט פער-אנטווארשטעטען. בייא דיעזער מאהלעצט אונד ארען אייך דיא מיניסטער סעלל טרעפארט אונד מיטא ווערדענר דער מאהלעצט האט מיניסטער טי א א איה דיא דראקטארן פאלגענען טרינג-שפריך געהאלטען: „איך האבע מיר דע דיעזעס צייטונג-עס פיר איין פיינעס געראייניגט האלטען, דאס איין אנטפארטייטישע בלאטט אין פיהרעל יאהר-ווערדענר בעשענעט טראטענעס איך פאן דיעזעס רעכטען בראטטע אפט אונגערישען ווארדען. זא גערייטע איך דאך דא דיעזעס פערשטע ווערדען א-י טהייל מינע הערען. איך וואר איימער אין פער-עהרער דער צייטונגע אונד איך טרינקע דאהער איה דאס וואהל אללע צייטונגען: איך עהרעכע מיין נלאז איה פיערען צייטונגס-מיטאריטישער,

עס איך דיעזער וועלכע דאס געהייסען דיעזער פערשטע ניכט קענטען איך אבער ווייס, דאס וויי פאר דער פהרע איינער נאסען האלע שטעהען, מאן מוס נור וויססען דיעזע פהרע צו אפסען.

דיא אים יא אבער איינע הארעט שטיינענע מויע אונד קיינע פהרען!

געדולד מיין וואך! נור געדולד! דאס אונטערע דיע-זער מייער אים זע פאנגען בייס — אונד דיא נאנצע פאן דאס 40 פאנגען לענגע. דיא מיטא אלא אונטען פאר רעכטע נאך לינקע 7 פאנגען מעסטען. זא 1 — האסט דוא שאן דיא זעכטע פאנגען? — נוס! פאן דיעזעס פונקטע מוסט דוא 7 פאנגען נאך אקען אונד אבער אין געהארען לינגע — זא 1 — ביים ווא שאן בייא דיעזעס פונקטע? — נוס! יעצט קאנטע. דוא מיט דעס מעסטער דען לעס אקראסען.

וועהעס דער רבי, ריעף פלאגצליך שמען לואאטו! זעהעס הער! הייער זנד צווייא. אויחוט! איין ש אונד איין צו!

דיא האבע איך יא בעקען געווכט, ווייסט דוא וואס דיעזעס שיצ בעדייטעט?

ווארען זאלל איך דיעזעס וויססען? איהר האכט מיר בעפאלען. אייך צו פאלגען, אהנע דאס איך עס וואוס-טען, ווארען אונד צו וועלכעס צועקע ווייר רוינען. איך גי-הארכטע. דען איך דאכטע מיר, רבי נחמה היים ווייר מיין ניכט צו שלעכטעס פארען, ער ווייר דאס ליכט מייער אוי-נען קלערען אונד איך ווערדע מאנכעס געהייסען ער-פארען.

דאראן האסט דוא וואהל געהאן מיין וואך, דוא